

Kitas Laikas, Kita Vieta: Slaptųjų Tarnybų Kronikos

1945-ųjų gruodis. Aštrių dyzelino kvapu trenkiančios sausakimšos vakarėjančio Manheteno gatvės klega šventiniu šurmuliu, kurį užgožti pavyksta vien nerangių metalinių automatonų žingsniams. Klangt-klangt, klangt-klangt... Ir koks gi pusprotis sugalvojo, jog pergalės parado proga dera išknisti apsilaupiusius, techniškai atsilikusius Pasaulio Mugės laikų mechanizuotus robotus? Patriotiniais Dėdės Semo bei ledi Kolumbijos drabužiais aprėdyti rūdyjantys metalo žmonės daro gėdą tiek paradiui, tiek visam Niu Jorko miestui. Visgi šalia nuo dyzelio dūmų pajuodusio dangoraižio kampo stypsančiam niekuo neišsiskiriančiam ūsuotam vyriškiui erzelis gatvėje nelabai terūpi. Visas vyro dėmesys žvelgiant iš šalies atrodo sutelktas į rėksmingą rankose laikomo laikraščio antraštę: „KARAS EUROPOJE BAIGĖSI!“. Po išblukusia juodai balta nuotrauka besipuikuojanti paantraštė patikslina: „Trumanas, Čerčilis ir Fon Štaufenbergas priima Maskvos kapituliaciją/ Sovietų Sąjungą padalijama į įtakos zonas.“ Iš tiesų istorinė pergalė ūsuočiui rūpi tiek pat menkai kiek gėdingas automatonų pasirodymas – nervingai kramtydamas savo netikrus ūsus agentas Bleikas pro laikraščio viršų atidžiai nužiūrinėja kiekvieną šventiškai klegantį minios dalyvį. Įsimylėjėlių porelę vaidinantys agentas Forestas bei agentė Rozandžela daro tą patį, kaip ir likę keturi slaptosios tarnybos smogikai. Taikinyi privalo pasirodyti, kada – tik laiko klausimas.

Laukti ilgai netrunka; per žvaigždėmis ir dryžiais apsikarsčiusių žmonių minią kelią skinasi ieškomiausias Amerikos žmogus. Itin slaptus armijos projektus pavogęs vidutinio amžiaus vyrukas, veidą prisidengęs gerokai jam per didele skrybėlę bando prisikasti prie dangų remenčio „*Empire State Building*“ dangoraižio, jį lydi veidus apsimuturiavusių augalotų apsauginių grupelė. „*Empire State*“ – na žinoma. Pasirašius su Štaufenbergu taiką vėl

atidarytos sienos su Vokietija. Bleikas su nerimu pažvelgia į dangų – kaip ir reikėjo tikėtis, prie švartavimosi aikštelės artinasi gigantiškas kruizinis cepelinas. Laikas veikti.

Agentas skubiai sulanksto laikraštį ir įsikiša apiplyšusio švarko kišenėn. Tai signalas – likę būrio nariai meta savo roles ir kaip įmanoma diskretiškiau pradeda sekti taikinį. Patekus į nepriekaištingai puošnų dangoraižio *art deco* stiliaus vestibulį agentas Kripkė pasinaudoja savo policininko priedanga ir gauna likusiems kolegoms skrydžio bilietus į Berlyną.

Paslaptingasis vagis jau pakilęs viršun, tad neketindami praleisti progos slaptosios tarnybos nariai taipogi susiranda link švartavimosi aikštelės keliantį liftą.

Aukščiausio pasaulio pastato viršūnėje stugauja vėjas, agentų veidus plaka sniegas. Susigūžę, už užančių slėpdami savo įspūdingą ginklų arsenalą, šnipai vorele lipa į milžinišką, tviskantį orlaivį. Ant aptakaus cepelino korpuso gotišku šriftu išrašytas pavadinimas: „Hindenburg IV.“ Šaldamas eilėje prie įėjimo agentas Bleikas su nuoskauda mąsto, kokią klaidą padaręs prezidentas Trumanas sudaręs taiką su Štaufenbergu – tiesioginiai skydžiai į Berlyną gal ir šaunus reikalas, bet štai, atsivėrė dar vienas kelias tokiems padugnėms dezertyrams kaip šiandieninis agentų taikinys. Eilės gale stovinčiai Rozandželai pažymėjus savąjį bilietą dirizablio konduktorius spragteli pirštais – durys užsidaro, švartavimosi lynai atrišami. „Hindenburg IV“ pradeda lėtą kelionę virš dyzelio garuose paskendusio milijoninio metropolio.

Likę keleiviai salone atsidarę gėrimus kelia tostus už smagaus skrydžio pradžią, bet agentams neramu – paslaptingojo vagies ir jo apsauginių niekur nematyti. Apžiūrėję visas atviras kupė bei technines patalpas šnipai aptinka vienui vieną įtartina dalyką – variklių skyriaus liukas atviras, vidun veržiasi snaigės. Vis tik pats skyrius nespėjęs atvėsti. Agentai susižvalgo – liukas atidarytas neseniai. Stengdamiesi nežiūrėti į toli apačioje likusį didmiestį, šeši vyriausybės šnipai išlenda laukan ir cepelino korpuse įmontuotomis kopėtėlėmis užlipa ant

plieninio giganto viršaus. Įtarimai pasitvirtino. Vagis susigūžęs slepiasi ant apsnigto, slidaus stogo. Slėpėsi? Ne. *Laukė* jų. Plėšiko apsauginiai vienas po kito nusimeta veidą dengusias drapanas ir agentams nė nespėjus surikti „stot, nė iš vietos“ prasideda grumtynės.

Kodėl vagies sargybiniai taip atkakliai slėpė savo veidus pasidaro aišku iš karto – po skarmalais slėpėsi davikliai, geležis, krumpliaračiai. Bleiko nuostabą akimirksniui pakeitė susižavėjimas – robotai, panašu, aukščiausios klasės. Deja, gėrėjimuisi technikos naujovėmis laiko nebuvo – elektrifikuoti apsauginiai pasveikino agentus lazerių bei įspūdingos pirotechnikos meistrystės lavina. Grumtynių būta trumpų, bet itin žiaurių. Paslydęs ant šlapio cepelino korpuso agentas Kripkė nugarmėjo žemyn į tas betono džiungles, kurias milijonai vadina savo namais. Agentą Gonzalesą bei agentę Silviją pervėrė robotų paleisti lazerių pluoštai. Kiek kontūzyti nuo sprogimų smūgių jėgos agentai Bleikas ir Rozandžela pasiekia vagies smogikus, pasirūpina, jog technikos stebuklai susilauktų tokios pat lempies kaip į nežinią nukritęs Kripkė. Suareštavęs valstybinių paslapčių grobiką, Bleikas nutraukia nuo galvos jo didžiulę, juokingą skrybėlę ir išsyk nustėra. O Viešpatie. Aukšta kakta, aštrūs bruožiai, iškilūs žandikauliai... Juk tai daktaras Openhaimeris, itin svarbių atominių tyrimų vadas. Nieko keista, jog operacija laikoma visiškoje paslapyje. Sulig ta mintim Bleikas pajunta kažką šiltą tekantį jo kaklu žemyn. Neilgai trukus šilumą pakeičia veriantis, deginantis skausmas – traukomas konvulsijų agentas Bleikas su perpjauta gerkle susmunka ant plieninio diržabio stogo, o trumpą kovinį durklą valydamasis agentas Forestas perduoda Rozandželai raktą nuo daktaro pančių. Nieko nesuvokiantis Openhaimeris išlaisvinamas, Forestas su Rozandžela prisistato jam kaip dvigubi agentai. Tikrasis jų bosas – kancleris Fon Štaufenbergas, užduotis – užkirsti kelią Amerikos tarnyboms sukliudyti daktarui pasiekti Berlyną. Gnaužydamas rankose didžiulį lagaminą Openhaimeris nusprendžia, jog patikėti žmogžudžiais geresnė išeitis nei likti stypsoti pačioje nesaugiausioje stypsojimui vietoje.

Trijulė patraukia atgal į cepelino keleivių kabiną. Orlaivis pasukęs atgal į Manheteną – panašu, šūviai ir sprogimai ant stogo neliko nepastebėti, dirizabliui teks pereiti papildomą techninę apžiūrą.

Pro langą stebėdamas apačioje besimainančią Niu Jorko miesto panoramą daktaras Openhaimeris papasakoja apie tai, kas jį paskatino vogti slaptus technologijų planus ir defektuoti į Vokietiją. Visai neseniai jis vadovavęs stambiausiam Jungtinių Valstijų armijos projektui – atominės bombos kūrimui. Rezultatai buvę stulbinantys: šis naujo tipo spromuo turi galią nuo žemės paviršiaus nušluoti ištisą miestą. Prezidentas Trumanas planuoja jį panaudoti prieš Japonų imperijos armiją, taip užbaigdamas karą ir Azijoje. Tam Openhaimeris nė kiek neprieštaravo. Užtat neseniai išsiaiškinęs planą B, numatantį bombarduoti civilių miestus tuo atveju jei pirmasis sprogymas imperatoriui nepadarytų pakankamo įspūdžio, gerasis daktaras nebeištvėrė. Jis nebūsiąs atsakingas už milijonų nekaltų žmonių žūtį, ne, ponai, tikrai ne. Štaufenbergui Vokietijoje atsikračius nacistų valdžios Openhaimeris jautė galėsiąs prašyti prieglobsčio ten – šiaip ar taip, jis etninis vokiečių ir jo žydiška kilmė naujojoje santvarkoje nebekeltų grėsmės. Slapta kontaktavęs Štaufenbergo šnipus daktaras pabėgęs iš tyrimų bazės su visais atominės bombos planais bei naujos kartos sprogmens prototipo šerdimi, taip tikėdamasis bent jau pristabdyti mirtį nešantį projektą.

Dvigubi agentai gi savo ruožtu nuramina mokslininką – naujasis Vokietijos kancleris pasirūpinęs jo apsauga, šiuo tikslu Rozandžela ir Forestas ir buvo infiltruoti į Jungtinių Valstijų slaptąją taarnybą. Trijulei besikalbant cepelinas prisišvartuoja prie „*Empire State Building*“ viršūnės, purkštaujantys keliaiviai paraginami palaukti dangoraižyje, kol techninis personalas patikrins numanomus gedimus. Lydimas dviejų Štaufenbergo šnipų daktaras patraukia pastato gilumon. Vos tik likusi minia žmonių dingsta iš akiračio, Openhaimeriui ima temti akyse, smilkinį nudegina pragariškas skausmas. Nuo smūgio jėgos susmukęs ant

žemės dar spėja pamatyti, kaip Rozandžela trumpu, metaliniu strypu vikriai uždaužo Forestą. Ji ką, *triguba* agentė? – spėja prunkštelėti daktaras prieš galutinai netekdamas sąmonės.

Prabudęs Openhaimeris suvokia vėl esąs surištas, burna – užkimšta. Šalia įsitaisiusi agentė Rozandžela atsidariusi daktaro lagaminą vardo dokumentus, kiša juos sau po paltu; galiausiai išsitraukia atominės bombos šerdį. Prietaisas nedidelis, neturintis daugelio žalingų cheminių medžiagų, bet visgi pakankamas su žeme sulyginti ištisam rajonui. Pastebėjusi prabudusį ir besimuistantį mokslininką agentė nusišypso, o tuomet atverčia savo palto atlapą. Jame kruopščiai išsiuvinėtas simbolis, dar taip neseniai varęs baime pusei pasaulio – juoda nacistų svastika baltame apskritime. Tai štai kas ta trečioji jėga, kuriai ji dirba – Hitlerio lojalistų likučiai. Openhaimeris bando ištrūkti iš savo pančių, bet bergždžiai. Su siaubu stebi, kaip Rozandžela išsivynioja šiukšliadėžėje paslėptą ryšulėlį ir išsitraukusi iš jo laikmatį pritaiso prie bombos šerdies. Dar kartą šyptelėjusi mokslininkui patraukia atgal ant apsnigto dangoraižio stogo.

Lyg niekur nieko parodžiusi savo bilietą ir paaiškinusi, jog jos draugai nusprendė dar savaitei paatostogauti Niu Jorke, triguba agentė įsitaiso cepelino salone. Gigantiškas plieninis orlaivis antrą kartą pradeda savo kelionę – šįsyk ir Rozandžela kartu su likusiais nerūpestingais keliaiviai prilipusi prie lango atidžiai stebi apačioje verdantį gyvenimą. Dyzeliu varomi automobiliai burzgia tobulai tiesiomis Manheteno gatvėmis, šalikelėmis marširuoja šventiškai nusiteikę miestelėnai, policijos robotai palaiko tvarką. O tuomet „*Empire State Building*“ dangoraižio viršūnėje tvyksteli akinanti šviesa, per kelias akimirkas pasiglemžianti visą Manheteno salą. Milžiniška karšto oro banga nusviedžia cepeliną Bruklino link – keliaiviai panikuoja, bet kapitonas meistriškai sugeba suvaldyti plieninį orlaivį. Be galo savimi patenkinta Rozandžela pasibeldžia į dirižablio valdymo kabiną. Kapitonas ir du jo padėjėjai šiltai pasveikina agentę, jų atlapotuose švarkuose išsiuvinėtas tas pats šiurpus simbolis.

Teroristai atsidaro butelį raudono vyno ir pasveikina vienas kitą uždraustu *Sieg Hail*.

Operacija įgyvendinta be priekaištų. Rozandžela pažeria ant valdymo skydo Openhaimerio atominės bombos kūrimo planus – karas Europoje baigėsi? Pasvajokit. Tuoju ateis Štaufenbergo eilė, po to – Čerčilio. Visi tie, kurie pasipainios kelyje... Na, kam gi jie rūpi?

Žmonių pavidalo monstrams geriant vyną ir klausant patefonu leidžiamo Vagnerio „Valkirijų Skrydžio“ cepelinas skrieja Berlyno link. Manheteno sala grimzta į Hadsono upę, iš jos gyventojų belikę vien šešėliai; o virš naktinio Niu Jorko miesto plečiasi siaubingas, radiaciją spinduliuojantis, grybo pavidalo debesis.